

ГЕОЛОГІЧНОМУ МУЗЕЮ – 20 РОКІВ!

Цього року виповнюється 20 років з часу створення геологічного музею географічного

**Засновник геологічного музею
проф. Й.Свинко**

факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Його створено в 1991 р. зусиллями професора кафедри фізичної географії Й.Свинка і можна вважати ровесником незалежної України. Профіль музею освітній, що засвідчує “Свідцтво”, видане управлінням освіти Тернопільської області державної адміністрації № 27/19-27 від 7.11.2001 р.

Основою для створення геологічного музею послужили зразки мінералів, гірських порід та скам'янілих решток тварин і рослин, зібраних професором Й.Свинком протягом п'ятидесятирічної роботи (починаючи з 1960 р.) в колишньому Кременецькому, а з 1969 року в Тернопільському державному педагогічному інституті. Значну допомогу в зборі зразків, особливо рудних мінералів надали близькі друзі-геологи, що працювали в різних регіонах України та колишнього Радянського Союзу (А.Богущий, Ю.Ляхов, М.Павлунь, В.Харкевич та ін.). Упродовж останніх 15 років до поповнення експонатів музею, їх впорядкування та систематизації, долучився викладач кафедри фізичної географії П.Дем'янчук. Ряд оригінальних зразків скам'янілостей передав музею великий ентузіаст збору геологічних утворень, колекціонер-аматор, художник за фахом О.Сталений. В останні роки (починаючи з 2001 р.) музей поповнився колекцією порівняно рідкісних і оригінальних зразків гірських порід – травертинів, зібраних і опрацьованих викладачем кафедри фізичної географії О.Волік і професором Й.Свинком. Щороку колекційні фонди геологічного музею факультету поповнюються зразками, зібраних студентами під час проходження польових навчальних практик із загальної та історичної геології, наукових експедицій.

Зараз у музеї нараховується понад 1200 експонатів (станом на 01.01.2010 р.), більша частина з яких виставлена для огляду в

експозиційній залі, решта знаходиться у сховищах. Географія зразків охоплює практично всі континенти в тому числі й Антарктиди. Тут є зразки з Поділля, Карпат, Донбасу, Полісся та інших регіонів України, а також з Казахстану, Середньої Азії, Забайкалля, Алтаю, Кавказу, Уралу, Паміру, Хібін тощо.

Музей займає відповідно обладнану виставково-експозиційну залу площею 68 кв. м. Значна частина експонатів, що безпосередньо використовується у навчальному процесі, розміщена у розташованому поруч кабінеті геології площею 34 кв. м, що збільшує загальну площу музею до 102 кв. м.

У музеї є сім відділів: “Історія геологічного розвитку Землі”, “Мінералогія”, “Виробні та дорогоцінні камені”, “Корисні копалини”, “Гірські породи”, “Палеонтологія”, “Травертини”. Інтер'єр виставково-експозиційної зали прикрашає кілька десятків субтропічних і тропічних видів рослин, в т.ч. одна пальма віком понад 50 років, дві китайські троянди, два аспарагуси пірчасті, більше десятка різних видів кактусів, бегонії, сонсев'єри, традесканції, циперус, папірус, драцена духмяна, пандус Вейча, кодіеум, папороті та ін.

Щорічно музей відвідують сотні студентів університету, учнів шкіл, ліцеїв, коледжів міста Тернополя і області та численні гості університету. Тут вони мають змогу прослухати висококваліфіковані оглядові і тематичні екскурсії. Відвідання музею це не лише знайомство зі значним різноманіттям гірських порід, руд, мінералів, а й

Визначні події

свого роду невеличка мандрівка в минуле, яка дозволяє наглядно простежити історію геологічного розвитку нашої планети та основні етапи еволюції органічного світу і біосфери.

Нині, коли український народ вступив у нову еру свого історичного розвитку в Україні розроблена і реалізовується державна національна програма “Освіта” (Україна ХХІ століття) в якій одним із пріоритетних напрямків є “формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати для розквіту держави, готовності її захищати”, навчально-виховна роль краєзнавства особливо зростає.

Геологічний музей географічного факультету є однією з форм пропаганди краєзнавчих знань. Він містить сотні зразків мінералів, гірських порід і

Наукові записки. №1. 2011.

викопної фауни та флори з різних періодів історії Землі. Ці природні утворення нікого не залишають байдужими. У процесі їх вивчення у студентів не лише формуються глибокі знання, але й естетичні смаки, збуджується інтерес до пошуків, досліджень і любов до прекрасного.

Наш багаторічний досвід роботи зі студентами переконує, що добре поставлена краєзнавча робота на факультеті і на кафедрі не лише сприяє поглибленню знань студентів з географічних дисциплін, але й збуджує в них любов до рідного краю, гордість за нього, сприяє патріотичному вихованню молоді, що так необхідно для розвитку незалежної української держави на сучасному етапі.

П. Дем'янчук